

POLSKIE CENTRUM PROGRAMU
SAFER INTERNET

RAPORT

STYCZEŃ 2015 - CZERWIEC 2016

Główny partner:

NASK

DAJEMY
DZIECIOM
SIĘĆ

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczyje

 @ferinternet.pl

Współfinansowane przez Unię Europejską
Instrument „Łącząc Europę”

Fundacja

PROGRAM CONNECTING EUROPE FACILITY.....	4
POLSKIE CENTRUM PROGRAMU SAFER INTERNET	4
Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK).....	6
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS).....	6
SAFERINTERNET.PL	7
Kampanie Społeczne.....	7
„Mama, tata, tablet” – edukacyjna kampania dla rodziców.....	7
„Myślę, więc nie ślę” – kampania dla młodzieży	8
„Przytul hejtera” – kampania dla młodzieży	8
„Pomyśl, zanim kupisz” – kampania edukacyjna	9
Kampania medialna promująca Dyżurnet.pl.....	10
Projekty i narzędzia edukacyjne	11
„Na zawsze” – film fabularny	11
„Plik i Folder – Odkrywcy Internetu” – edukacyjny projekt dla dzieci	12
„Zostań znajomym swojego dziecka” – edukacyjny projekt dla rodziców	13
„Owce w sieci” – edukacyjny projekt dla dzieci	14
BeSt App – katalog aplikacji mobilnych	15
Magazyn Numa Numa (teraz pod nazwą Digital Youth).....	15
„SieWie” – e-magazyn dla dzieci	16
Sieciaki.pl – edukacyjny portal dla dzieci	16
„Sieciaki na wakacjach” – wakacyjna akcja edukacyjna.....	17
Necio.pl – projekt edukacyjny dla dzieci	18
Necio – aplikacja na urządzenia mobilne	18
Kursy e-learning	19
„Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online” – kurs e-learning dla profesjonalistów	19
„Nie dla hejtu” – kurs e-learning dla szkół gimnazjalnych.....	19
Szkolenia i konferencje	20
IX Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży w Internecie”.....	20
Digital Youth Forum	21
Seminaria eksperckie	22
Konferencje „Innowacyjna edukacja”	23
Aleja Bezpiecznego Internetu	23
Konferencje i projekty adresowane do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.....	24
Festiwal Nauki.....	25
Dzień Bezpiecznego Internetu	25
Dzień Bezpiecznego Internetu 2015.....	25
Dzień Bezpiecznego Internetu 2016.....	26

PANEL MŁODZIEŻOWY	28
KoMIn – Kongres Młodych Internautów	28
POMOC TELEFONICZNA – 116 111 ORAZ 800 100 100	29
Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 oraz Telefon dla Rodziców i Nauczycieli	
w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100	29
Dane statystyczne	30
Szkolenia.....	32
Poradnia Dziecko w Sieci.....	32
HOTLINE – DYŻURNET.PL	32
Dane statystyczne	34
Szkolenia	35
WSPÓŁPRACA KRAJOWA	35
Komitet Konsultacyjny	37
Ogólnopolska Koalicja na rzecz Bezpieczeństwa Dzieci w Internecie	38
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	39
Wydarzenia	40

1. PROGRAM CONNECTING EUROPE FACILITY

Współfinansowane przez Unię Europejską Instrument „Łącząc Europę”

Program Komisji Europejskiej „Safer Internet” uruchomiony został w 1999 r. i miał na celu promocję bezpiecznego korzystania z nowych technologii i internetu wśród dzieci i młodzieży. Od 2005 r. do programu włączona została problematyka związana z zagrożeniami wynikającymi z użytkowania telefonów komórkowych, gier online, wymianą plików P2P i innymi formami komunikacji online w czasie rzeczywistym (czaty i komunikatory). W 2012 r. przyjęto „Europejską strategię na rzecz lepszego internetu dla dzieci”, która na nowo wyznaczyła cele wspólnotowe w postaci rozwoju kompetencji medialnych dzieci i młodzieży oraz podnoszenia świadomości dotyczącej bezpieczeństwa online, jak również zwalczania nielegalnych treści, w tym materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci. Działania te finansowane są obecnie w ramach unijnego programu „Łącząc Europę” (ang. Connecting Europe Facility – CEF). Dzięki temu we wszystkich krajach UE kontynuują swoje działania Centra Bezpiecznego Internetu (ang. Safer Internet Centres), które wcześniej funkcjonowały w ramach programu „Safer Internet”.

Więcej informacji: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/creating-better-internet-kids>

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

- ✓ zwalczanie nielegalnych treści
- ✓ przeciwdziałanie szkodliwym treściom
- ✓ promocja bezpiecznego środowiska online
- ✓ podnoszenie świadomości o internetowych zagrożeniach

2. POLSKIE CENTRUM PROGRAMU SAFER INTERNET

Polskie Centrum Programu Safer Internet (PCPSI) powołane zostało w 2005 r. w ramach programu Komisji Europejskiej Safer Internet, a obecnie funkcjonuje w ramach programu Connecting Europe Facility (CEF). Tworzą je Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – koordynator PCPSI oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje). Centrum podejmuje szereg kompleksowych działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystających z internetu i nowych technologii. Partnerem większości realizowanych przez Centrum projektów jest Fundacja Orange.

SAFERINTERNET.PL

Projekt, którego celem jest zwiększanie społecznej świadomości na temat zagrożeń, jakie niosą za sobą najnowsze techniki komunikacji. Wśród podejmowanych działań priorytetem jest edukacja, zarówno dzieci, jak i rodziców, a także podnoszenie kompetencji profesjonalistów w zakresie bezpiecznego korzystania z internetu. Projekt realizowany jest przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS) i NASK we współpracy z Fundacją Orange.

Więcej informacji: www.saferinternet.pl

POMOC TELEFONICZNA

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży **116 111** oraz Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci **800 100 100**. W ramach tych dwóch projektów udzielana jest pomoc młodym internautom, rodzicom i profesjonalistom w przypadkach zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu. Telefony prowadzone są przez FDDS.

Więcej informacji: www.116111.pl oraz www.800100100.pl

DYŻURNET.PL

Punkt kontaktowy, tzw. hotline, do którego można anonimowo zgłaszać przypadki występowania w internecie treści zabronionych prawem takich, jak materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, pedofilia, treści o charakterze rasistowskim i ksenofobicznym. Projekt realizowany jest przez NASK.

Więcej informacji: www.dyzurnet.pl

Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK)

NASK

NASK jest instytutem badawczym podległym Ministerstwu Cyfryzacji. Prowadzi działalność naukową i badawczo-wdrożeniową w dziedzinie bezpieczeństwa, niezawodności i efektywności sieci teleinformatycznych. NASK prowadzi rejestr domeny.PL, jest operatorem telekomunikacyjnym. W strukturach instytutu działa zespół CERT Polska powołany w celu reagowania na zdarzenia naruszające bezpieczeństwo w sieci internet. Jednym z priorytetów NASK jest tworzenie i realizacja programów szkoleń i kursów bazujących na wiedzy eksperckiej pracowników instytutu, a także działania non-profit w zakresie edukacji i popularyzacji idei bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie. Za realizację tych działań odpowiada Akademia NASK.

Więcej informacji: www.nask.pl

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS)

**DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ**

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczyje

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje) jest organizacją pozarządową o charakterze non-profit, która od 1991 r. zajmuje się szeroko rozumianą pomocą dzieciom krzywdzonym, ich rodzinom i opiekunom. Fundacja prowadzi ośrodki pomocy, programy profilaktyki krzywdzenia dzieci i organizuje specjalistyczne szkolenia dla profesjonalistów. Od 2004 r. fundacja realizuje kompleksowe działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci w internecie.

Więcej informacji: www.fdds.pl

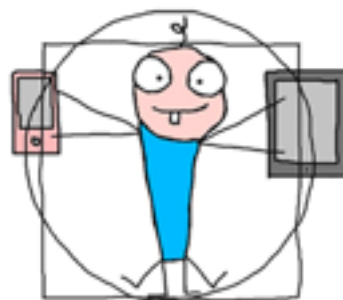

3. SAFERINTERNET.PL

Kampanie Społeczne

„Mama, tata, tablet” – edukacyjna kampania dla rodziców

Kampania „**Mama, tata, tablet**” prowadzona przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę powstała z myślą o rodzicach dzieci w wieku od 0 do 6 lat. Autorzy kampanii, w oparciu o najnowsze badania, przestrzegają przed zbyt wczesnym i niekontrolowanym udostępnianiem dzieciom urządzeń elektronicznych, jak tablety czy smartfony. Większość polskich rodziców udostępniających media mobilne dzieciom do 6. roku życia przyznaje, że robi to, aby zapewnić im rozrywkę i zająć się „swoimi sprawami”. Tymczasem specjaliści zwracają uwagę, że zbyt wczesne i niekontrolowane korzystanie z urządzeń elektronicznych przez dzieci, może być dla nich szkodliwe.

Celem kampanii „Mama, tata, tablet” jest edukacja w obszarze rozsądnego korzystania przez dzieci z technologii mobilnych oraz kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich w odpowiedzi na szybko zmieniającą się rzeczywistość i rozwój nowych mediów. Autorzy kampanii wskazują jednocześnie, kiedy i jak udostępnić media elektroniczne z pożytkiem dla rozwoju najmłodszych.

Podstawowym elementem kampanii jest kilkunutowa, humorystyczna animacja stylizowana na film przyrodniczy, prezentująca nowy gatunek „Homo Tabletis”. Głosu projektowi użyczyła Krystyna Czubówna.

W filmie słyszymy: *Homo Tabletis, człowiek tabletowy – to podobnie jak Homo Sapiens – człowiek rozumny – ssak naczelnny z rodziny człowiekowatych. Praktycznie od urodzenia człowiek tabletowy, zwany na tym etapie rozwoju, również dzieckiem tabletowym, pozostaje pod permanentnym wpływem urządzeń elektronicznych, takich jak tablet, smartfon, czy konsola do gier. Urządzenia te pełną ważną rolę w wychowaniu dziecka, często niemal zastępując mu biologicznych rodziców.*

Wszystkie przekazy kampanii zostały przetłumaczone na język angielski, do filmu głosu użyczył brytyjski aktor Ramon Tikaram. We współpracy ze stowarzyszeniem Insafe kampania jest promowana we wszystkich 30 krajach członkowskich. Na chwilę obecną „Homo tabletisa” można zobaczyć w wersji lotewskiej.

Ponadto, w kampanii promowany jest bezpłatny Telefon Zaufania dla Rodziców i Nauczycieli w sytuacji zagrożenia dziecka w sieci 800 100 100.

„Myślę, więc nie ślę” – kampania dla młodzieży

Kampania „**Myślę, więc nie ślę**” rozpoczęła się w Dzień Bezpiecznego Internetu 2015. Adresowała złożone zjawisko, jakim jest seksting wśród młodzieży. Seksting zdefiniowany został jako rejestrowanie

i przesyłanie osobistych materiałów o charakterze seksualnym za pośrednictwem telefonu i internetu. Kampania poprzedzona została badaniami przeprowadzonymi przez GfK Polonia na zlecenie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, które wykazały że 11 proc. młodych ludzi wysłało materiały sekstingowe. Jednocześnie ponad 1/3 respondentów otrzymała tego typu zdjęcia lub filmy. Oznacza to, że zjawisko jest silnie obecne wśród młodych ludzi w Polsce.

Celem kampanii było edukowanie na temat niebezpieczeństw związanych z sekstingiem oraz podniesienie świadomości społecznej na temat tego zjawiska.

W ramach kampanii promowany był 30 sekundowy spot telewizyjny oraz plakat. Spot prezentujący konsekwencje sekstingu wyświetlany był w telewizji publicznej (TVP1) oraz TVN jak również w 7 telewizjach regionalnych. Plakat kampanii z hasłem „Jedno zdjęcie, tysiąc słów” pojawił się w prasie oraz reklamie outdoorowej (30 citylightów).

W kampanii promowany jest bezpłatny numer Telefonu dla Dzieci i Młodzieży 116 111, gdzie można uzyskać pomoc m.in. w sytuacjach zagrożeń w sieci.

„Przytul hejtera” – kampania dla młodzieży

„**Przytul hejtera**” to kampania społeczna przeciwko przemocy werbalnej w internecie. Jej celem jest uświadomienie młodzieży szkodliwości internetowego hejtu i mowy nienawiści, a także zaprezentowanie metod reagowania na te zjawiska.

Kampania „Przytul hejtera” kompleksowo podejmowała temat hejtowania. Adresowana była zarówno do ofiar takich zdarzeń, jak i ich świadków oraz sprawców. Kampania z jednej strony zniechęca do agresji w sieci, prezentując hejterów w humorystyczny sposób – jako osoby nie mające do zaproponowania światu nic, poza bezproduktywnym obrażaniem ludzi. Z drugiej strony, apeluje do ofiar hejtu, by nie brały do siebie nienawistnych ocen i komentarzy w sieci. Hasło „Przytul hejtera” zachęca internautów do reagowania na hejt bez agresji i eskalacji przemocy, do próby nawiązania z hejterami dialogu, uświadomienia im szkodliwości takich zachowań i zainspirowania ich do pozytywnego korzystania z sieci.

Jednym z elementów kampanii jest piosenka „Przytul hejtera” wraz z teledyskiem.

Celem klipu jest przedstawienie fenomenu hejtu w sposób dowcipny i z przymrużeniem oka. W jej nagraniu wzięli udział m.in. Włodek „Paprodziad” Dembowski z zespołu Łąki Łan, Anna Karwan oraz raper Proceente.

W ramach kampanii przygotowano również spot telewizyjny, spot radiowy, reklamę prasową oraz serię materiałów graficznych (m.in. gify), które można wykorzystywać jako odpowiedź na hejt. Na potrzeby akcji uruchomiono stronę www.przytulhejtera.pl.

Partnerem kampanii była firma Facebook. Honorowy patronat nad kampanią objęła Małżonka ówczesnego Prezydenta RP Pani Anna Komorowska.

„Pomyśl, zanim kupisz” – kampania edukacyjna

Kampania informacyjna pod hasłem „Pomyśl, zanim kupisz”, przygotowana przez PCPSI, ma na celu pomoc dorosłym w świadomym wyborze sprzętu komputerowego lub gier kupowanych z myślą o dzieciach.

Komputer, internet, telefon komórkowy w ostatnich latach stały się nieodłącznym elementem życia dzieci i młodzieży. Nic więc dziwnego, że technologiczne nowinki są jednym z popularniejszych pomysłów na prezent dla dziecka. Urządzenia elektroniczne biją rekordy popularności w sezonie gwiazdkowym, są również jednym z najczęstszych upominków komunijnych. Należy jednak pamiętać, że technologia niewłaściwie wykorzystywana może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa dziecka i jego właściwego rozwoju. Dlatego tak ważna jest świadomość opiekunów dotycząca potencjalnych zagrożeń oraz możliwości zapobiegania im i dbania o bezpieczeństwo młodych internautów.

Kampania zainaugurowana została w grudniu 2012 r. Od tamtej pory jest cyklicznie wznawiana i uaktualniana. Adresowana jest do każdego, kto chce dowiedzieć się czym kierować się przy zakupie gry komputerowej dla dziecka, jak zabezpieczyć sprzęt już posiadany (np. konsolę do gry), czy na przykład jaki wiek jest już odpowiedni, żeby kupić dziecku smartfon. Adresaci akcji mogą znaleźć wsparcie w podejmowaniu swoich decyzji zaglądając do poradnika przygotowanego w ramach kampanii. W materiałach kampanijnych w sposób bardzo przystępny omówiono najważniejsze zagrożenia. Zawierają one proste wskazówki oraz poruszają najnowsze zagadnienia związane m.in. z internetem mobilnym, bezpieczeństwem aplikacji, prywatnością oraz zakupami online. Ułatwiają również rodzicom instalowanie kontroli rodzicielskiej na komputerze, z którego korzysta dziecko.

Poradnik oraz materiały promocyjne (bannery reklamowe, plakat i spot video) znajdują się na stronie akcji www.zanimkupisz.saferinternet.pl.

Partnerem głównym kampanii była Fundacja Orange. Akcja odbywała się pod patronatem Europejskiego Centrum Konsumenckiego.

Kampania medialna promująca Dyżurnet.pl

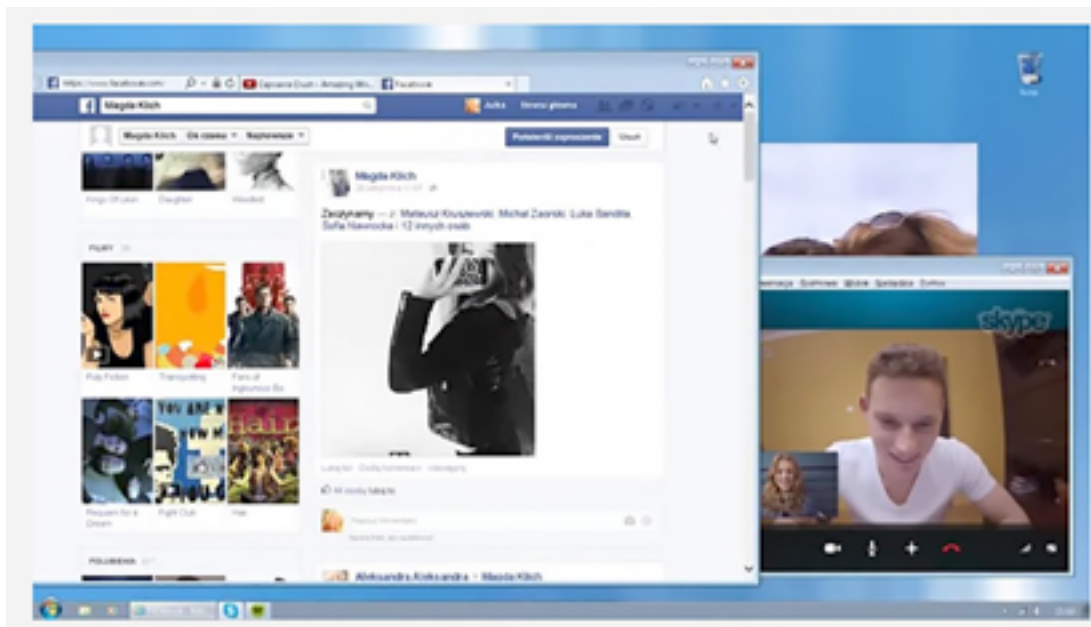
PCPSI przygotowało kampanię promującą punkt kontaktowy Dyżurnet.pl, której inauguracja planowana jest jesienią 2016 r. Celem kampanii jest budowanie wizerunku Dyżurnet.pl jako:

- ✔ miejsca, gdzie można zgłosić przypadki publikowania i dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie małoletnich
- ✔ miejsca, gdzie rodzic, opiekun, pedagog, policjant, administrator może znaleźć niezbędne informacje jak chronić dzieci lub jak reagować w przypadku zagrożenia lub naruszenia ich bezpieczeństwa
- ✔ zespołu eksperckiego, centrum wiedzy na tematy związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w internecie

Kampania adresowana jest zarówno do odpowiedzialnych użytkowników internetu, którzy angażują się w sprawy społeczne, jak również do niezaangażowanych użytkowników sieci.

Głównym elementem kampanii będzie spot przygotowany przez organizację Save the Children Dania i zaadaptowany na język polski. Akcja obejmie także m.in. promocję w serwisach społecznościowych, przygotowanie drugiego tomu wydawnictwa „Internet-Edukacja-Bezpieczeństwo” poświęconego zjawisku CSAM.

„Na zawsze” – film fabularny

„Na zawsze” to 30-minutowy film fabularny pokazujący rzeczywistość młodych ludzi oraz konsekwencje wymiany zdjęć erotycznych w internecie, głównie w serwisach społecznościowych i komunikacyjnych oraz za pośrednictwem smartfonów.

Film został nakręcony w nowatorski i atrakcyjny sposób – jego akcja w całości rozgrywa się na ekranach telefonów i laptopów. Scenariusz i sposób prezentacji konsultowany był z młodzieżą, uwzględnia specyfikę komunikacji i zachowań charakterystyczną dla młodych ludzi.

Film może być potraktowany jako samodzielne narzędzie edukacyjne, albo zostać wykorzystany razem ze scenariuszem zajęć edukacyjnych (który został dodatkowo uzupełniony o dwa krótkie materiały filmowe pokazujące historię z dwóch różnych perspektyw: głównej bohaterki i głównego bohatera). Miał swoją premierę w Dzień Bezpiecznego Internetu 2015, jest promowany online i dystrybuowany na DVD w szkołach. Na YouTube ma ponad 170 tys. wyświetleń (czerwiec 2016). Dostępna jest również wersja z angielskimi napisami.

Film promuje Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

„Plik i Folder – Odkrywczy Internetu” – edukacyjny projekt dla dzieci

Plik i Folder to bohaterowie projektu, który jest wynikiem współpracy NASK z grupą artystyczną ZygzaKi. Materiały powstałe w ramach projektu adresowane są do dzieci z klas IV-VI szkoły podstawowej (10–13 lat). Składają się z 4 krótkich filmów fabularnych. Każdy z nich posiada również wersję migową.

Wirtualni bohaterowie – Plik i Folder – wspierają dzieci w ich codziennych sytuacjach, np. pomagają kiedy Ula staje się ofiarą cyberprzemocy, wspólnie zakładają bloga dla Kasi, próbują także pomóc Tomkowi, którego bez reszty pochłaniają gry komputerowe, a także uczą, jak mądrze korzystać z informacji dostępnych w internecie. Do każdego z filmów przygotowane zostały propozycje ciekawych zajęć lekcyjnych, związanych z tematyką danego odcinka. Pomogą one wspólnie wypracować w klasie zasady bezpiecznego i rozsądnego wykorzystywania nowych technologii.

Tematyka poruszana w poszczególnych odcinkach „Plik i Folder – Odkrywczy Internetu”:

- ✔ **Fajna zabawa, ale...** – porusza problem nadmiernego korzystania z internetu i komputera, nadużywania gier komputerowych
- ✔ **Nie ufaj bezgranicznie sieci** – uczy krytycznego podejścia do informacji znalezionych w sieci
- ✔ **Głupi żart** – dotyka problemu cyberprzemocy
- ✔ **Wyraź siebie** – pokazuje, jak można w pozytywny sposób wykorzystać sieć do przedstawienia swojej pasji

Film „Plik i Folder – Odkrywczy Internetu” powstał w ramach projektu edukacyjnego „Przygody Plika i Foldera w sieci”, który prowadzony jest przez instytut badawczy NASK od 2010 r. przy współpracy z ZygzaKami, w ramach programu „Bądźmy Bezpieczni w internecie”. Projekt stale się rozwija. Do tej pory powstały:

- ✔ Spektakl „Przygody Plika i Foldera w sieci” – premiera w 2010 r.
- ✔ DVD „Przygody Plika i Foldera w sieci” – premiera w 2012 r.
- ✔ Audiobook „Poznaj internet” – premiera w 2012 r.
- ✔ Akcja „Aleja Bezpiecznego Internetu” – premiera w 2013 r.
- ✔ Serial filmowy „Plik i Folder – Odkrywczy Internetu” – premiera w 2016 r.

Materiały dostępne są na stronach: www.saferinternet.pl oraz www.plikifolder.pl.

„Zostań znajomym swojego dziecka” – edukacyjny projekt dla rodziców

Dzieci coraz więcej czasu spędzają w internecie, wykorzystując do tego urządzenia mobilne, którymi posługują się często bieglej niż dorośli. Cyfrowy świat to ich rzeczywistość. Dlatego kontakt rodzica z dzieckiem w tym obszarze może być trudniejszy. Warto być z dzieckiem i przy dziecku, kiedy stawia pierwsze kroki w internecie. Pokazać, co można ciekawego robić w sieci, nauczyć najważniejszych zasad bezpieczeństwa. Po prostu być. Hasło „Zostań znajomym swojego dziecka” zachęca rodziców i opiekunów do aktywnego uczestniczenia w internetowym życiu dzieci, poznania ich zainteresowań i wirtualnej społeczności.

Na projekt składają się krótkie animowane filmy, które w lekki, atrakcyjny sposób zachęcają dorosłych do włączenia się w internetowe życie dzieci, poznania ich zainteresowań i wirtualnej społeczności. Prezentują także najważniejsze zagrożenia, na jakie mogą natrafić dzieci podczas poruszania się w sieci.

Projekt „Zostań znajomym swojego dziecka” realizowany jest od 2012 r. przez NASK w ramach programu Komisji Europejskiej Safer Internet. Początkowo składał się z pięciu filmów, a w 2016 r. wzbogacił się o kolejne pięć tematów:

- ✔ Co za dużo to niezdrowo (problem nadmiernego otaczania najmłodszych dzieci przez urządzenia cyfrowe)
- ✔ Na komputerze świat się nie kończy (problematyka uzależnienia od internetu)
- ✔ Cyberprzemoc jest realna (problematyka cyberprzemocy wśród nastolatków)
- ✔ Dzieci też mają prywatność (kwestia naruszania prywatności dzieci przez rodziców)
- ✔ Nie można wierzyć we wszystko (promujący krytyczne podejście do treści znalezionych w internecie)

Całość została wydana w dwóch częściach na płycie DVD oraz wraz z broszurą informacyjną i ulotką z radami dla rodziców dostępna jest na stronach www.saferinternet.pl oraz www.akademia.nask.pl.

„Owce w sieci” – edukacyjny projekt dla dzieci

W 2016 r. Polskie Centrum zaadaptowało kolejne odcinki kreskówek z popularnej serii „Owce w sieci”. Pierwsze dziewięć kreskówek zostało przetłumaczonych i zaadaptowanych w 2011 r. Bajki stworzyło słowackie Centrum Programu Safer Internet – eSlovensko. Produkcja została kilkakrotnie nagrodzona i przetłumaczona na wiele języków. Głosu w nowych polskich odcinkach użyczyli bohaterom znani aktorzy: Marian Dziędziel (jako Baca), Bartosz Martyna (Jasiek) i Ireneusz Machnicki (Gajowy).

W zamierzeniu twórców bajki mają edukować na temat zagrożeń związanych z korzystaniem przez dzieci z internetu, telefonów komórkowych i innych nowych technologii. Dla najmłodszych internautów kreskówki są okazją do nauki o zasadach bezpieczeństwa w sieci, młodzieży pokazują ich internetowe postawy w krzywym zwierciadle, a dla dorosłych są rozrywką, ale i przyczynkiem do refleksji. Kreskówki odwołują się do klasycznej opowieści o walce dobra ze złem. Występują w nich postacie archetypowe: mądry Baca, naiwny Jasiek, dzielny Gajowy, niewinne owce i barany oraz złe wilki. Kreskówki odwołują się do motywów ludowych – akcja rozgrywa się w szataście na hali, bohaterowie przytaczają tradycyjne porzekadła, posługują się gwarą. Opowieści odzwierciedlają jednak współczesną kulturę dziecięcą i młodzieżową, obecny styl życia. Zakończenie każdej bajki zawiera morał, mówiący jak uniknąć zagrożeń.

Tytuły odcinków zaadaptowanych w 2016 r.:

- ✔ Zamęt w głowach (siecioholizm)
- ✔ Zabawa w śnieżki (wyszydzanie innych)
- ✔ Koszyk z zakupami (zakupy online)
- ✔ Głupek (cyberprzemoc)
- ✔ Fajerwerki (niebezpieczne i szkodliwe treści w internecie)
- ✔ Cudza komórka (prawo do prywatności)
- ✔ Drugi brzeg (“nie szata zdobi człowieka”)
- ✔ Tysiąc przyjaciół (różnica między wirtualnym a prawdziwym przyjacielem)
- ✔ Bał maskowy (nieznajomy poznany w sieci)

Owce w sieci w polskiej wersji językowej dostępne są na stronach: www.sheeplive.eu oraz www.saferinternet.pl.

BeSt App – katalog aplikacji mobilnych

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, we współpracy z naukowcami z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, w odpowiedzi na wzrost korzystania z aplikacji mobilnych w urządzeniach takich jak smartfony czy tablety, stworzyła przeglądarkę bezpiecznych aplikacji „BeStApp”.

BeStApp to katalog bezpiecznych aplikacji mobilnych dla dzieci w wieku przedszkolnych (3–6 lat). Znajduje się w niej wiele propozycji ciekawych aplikacji, które umilą najmłodszym czas i dadzą możliwość rozwoju nowych umiejętności. Propozycje zostały uszeregowane w osiem kategorii tematycznych. Aplikacja jest bezpłatna, można ją pobrać z Google Play Store.

Magazyn Numa Numa (teraz pod nazwą Digital Youth)

Magazyn dla młodzieży promujący bezpieczeństwo online oraz kreatywne i pozytywne wykorzystanie nowych technologii jako alternatywy do zachowań ryzykownych. W okresie od stycznia 2015 r. do lipca 2016 r. wydrukowane zostały 4 numery. Numer 7. towarzyszył kampanii na temat zjawiska sekstingu wśród młodzieży. Artykuły adresowały problem sekstingu (jako wynik przemocy rówieśniczej, konsekwencje takich zachowań, prywatność i wizerunek, dbanie o swoje granice, asertywność, gdzie szukać pomocy i wsparcia), jak również tematy związane z pozytywnym wykorzystaniem nowych technologii. Numer 8.

był częścią kampanii „Przytul hejtera” dotyczącej przeciwdziałania mowie nienawiści online. Numer 9. koncentrował się na młodych ludziach, którzy wykorzystują nowe technologie w inspirujący sposób, artykuły objęły również takie tematy jak: programowanie, dark net, internet rzeczy, inteligentne miasta, etc.

Ze względu na rozszerzenie zakresu działań projektu Numa Numa, nazwa magazynu została zmieniona na Digital Youth (część większego projektu Digital Youth uwzględniającego między innymi Digital Youth Forum oraz inne działania dla młodzieży). 10. numer magazynu (pierwszy pod nazwą Digital Youth) prezentował projekty, pomysły i ludzi, którzy wzięli udział w Digital Youth Forum w roli prelegentów. Część artykułów została napisana przez młodych ludzi, tematy dotyczyły m.in. start-upów, blogowania, tworzenia materiałów wideo, cyberprzemocy, sekstingu, prywatności online, fotografii mobilnej etc.

Magazyny są drukowane i dystrybuowane do szkół i bibliotek. Artykuły promowane są online i dostępne na stronie www.numanuma.pl.

„SieWie” – e-magazyn dla dzieci

„SieWie” to magazyn dla dzieci publikowany co dwa tygodnie na portalu Sieciaki.pl. Jego celem jest edukacja młodych użytkowników tego portalu. Dodatkowo zawiera informacje o najnowszych funkcjonalnościach strony, jak również znajdują się w nim informacje dotyczące bezpiecznego korzystania z komputera i internetu. W latach 2015–2016 18 magazynów „SieWie” zostało opublikowanych na stronie, dodatkowo 3 wersje papierowe zostały wydrukowane i rozdystrybuowane w nakładzie około 12 tys. egzemplarzy.

Sieciaki.pl – edukacyjny portal dla dzieci

Od lutego 2005 r. FDDS prowadzi serwis edukacyjny Sieciaki.pl, w którym dzieci w wieku 6–12 lat mogą znaleźć wiele cennych informacji o bezpiecznym i efektywnym korzystaniu z internetu. Projekt jest przewidziany przede wszystkim do samodzielnego użytkowania przez dzieci, ale z powodzeniem wykorzystywany jest również jako

narzędzie edukacyjne podczas zajęć w szkolnych pracowniach komputerowych. Głównymi bohaterami serwisu jest grupa Sieciaków, dzieci dobrze znających zasady bezpieczeństwa w internecie, które we współpracy z robotem Netrobim i Sztuczną Inteligencją zwalczają internetowe zło – Sieciuchy. Dzieci zarejestrowane w serwisie otrzymują informacje o bezpiecznym i efektywnym korzystaniu z internetu, biorą udział w licznych quizach i konkursach związanych z tematyką bezpieczeństwa online.

W 2016 r. portal został ponownie zaktualizowany (w 2009 r. po raz pierwszy dokonano jego aktualizacji i dostosowano go do ówczesnych potrzeb edukacyjnych użytkowników tworząc symulację portalu społecznościowego, dzięki czemu dzieci uczyły się jak w bezpieczny sposób korzystać z tego typu portali) i teraz adresowany jest głównie do dzieci w wieku 9–11 lat. Serwis nadal koncentruje się na edukacji najmłodszych internautów na rzecz bezpiecznego korzystania z sieci. W serwisie znajduje się kompendium wiedzy o tym, jak należy korzystać z sieci, by unikać sytuacji niebezpiecznych, a także jak radzić sobie w sytuacji zagrożenia online. W serwisie nadal znajduje się szereg materiałów multimedialnych (filmy, teledyski, audycje radiowe), które dzięki atrakcyjnej formule zachęcają użytkowników do zdobywania wiedzy o bezpieczeństwie w sieci.

Naczelnym elementem serwisu jest składający się z 15 modułów kurs e-learning. Każdy moduł dotyczy innego tematu w zakresie bezpieczeństwa dzieci online. I tak, poruszane są tu między innymi kwestie: prywatności, cyberprzemocy, niebezpiecznych treści, hejtu, zakupów online, czy nadużywania internetu.

Więcej informacji na: www.sieciaki.pl

"Sieciaki na wakacjach" – wakacyjna akcja edukacyjna

„**Sieciaki na wakacjach**” (SnW) to seria wakacyjnych pikników edukacyjnych organizowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę i Fundację Orange. Akcja ma na celu edukowanie dzieci poprzez zabawę. W trakcie uczestnictwa w pikniku dzieci uczą się, jak reagować na zagrożenia w internecie oraz jak ich unikać. Poznają zasady bezpiecznego surfowania w sieci. Zdobywają wiedzę, jak chronić swoją prywatność w internecie, a także jakie zagrożenia niosą za sobą internetowe znajomości. Dowiadują się czym jest internet mobilny, kto to jest hejter oraz jak dbać o swój wizerunek online.

Akcja „Sieciaki na wakacjach” odbywa się od 2006 r. Od tego czasu w sieciakowych piknikach wzięło udział ponad 100 tysięcy dzieci – młodych internautów. Program imprez nawiązuje do fabuły edukacyjnego serwisu internetowego www.sieciaki.pl. Na potrzeby pikników przygotowano bogatą ofertę, na którą składają się atrakcyjne stanowiska:

- ✔ **Mega Centrum Zabezpieczeń** – stanowiska komputerowe, wyposażone w aplikacje umożliwiające edukację przez zabawę. Dzieci mają możliwość skorzystania z edukacyjnych gier komputerowych m.in. Sieciaki – Misja Bezpieczny Internet, quizów, kursów e-learning.
- ✔ **Sieciokino** – miejsce, w którym dzieci mogą obejrzeć kreskówki oraz filmy na temat bezpieczeństwa w sieci. Po emisji każdego filmu, czy kreskówki dzieci biorą udział w konkursie, w którym mogą wykazać się wiedzą dotyczącą bezpiecznego surfowania w sieci oraz zdobyć nagrody. Można wziąć tu również udział w karaoke.
- ✔ **Strefa malucha** – miejsce, gdzie najmłodszy uczestnicy imprezy mogą bawić się korzystając z mobilnej wyspy Orange, gdzie znajdują się bezpieczne aplikacje. Dostępne są tu również kolorowanki oraz karty zadań dla najmłodszych oraz materiały edukacyjne dla ich opiekunów.
- ✔ **Sieciomat losujący** – dwa stanowiska z ekranami dotykowymi, gdzie dzieci odpowiadają na pytania quizowe na temat bezpieczeństwa w internecie i sprawdzają wiedzę nabytą podczas pikniku.
- ✔ **Sieciakowa Strefa Rozrywki** – stoisko, w którym dzieci mogą kolorować sieciakowe ilustracje i rozwiązywać quizy, rebusy i zagadki dotyczące radzenia sobie z zagrożeniami online. W tym miejscu każdy uczestnik może wykonać samodzielnie przypinkę z sieciakową grafiką.

Od 2012 r. akcja „Sieciaki na wakacjach” została uzupełniona o wakacyjne pakiety edukacyjne przeznaczone dla lokalnych inicjatorów, czyli osób, które chciałyby samodzielnie zorganizować sieciakowy piknik edukacyjny w swojej miejscowości. Bogaty skład pakietów, w tym scenariusze imprez (wersja 45, 90 i 120 minut), pozwala na samodzielną organizację spotkania z młodymi internautami, dostosowując program do wieku i liczby uczestników, lokalizacji, a także liczby osób zaangażowanych w organizację i prowadzenie pikniku.

W 2015 r. akcja rozpoczęła się 24 czerwca w Radzynie Podlaskim. Następnie pikniki odbyły się w:

- ✓ Tarnowie – 27 czerwca 2015 r.
- ✓ Warszawie – 1 lipca 2015 r.
- ✓ Białymstoku – 11 lipca 2015 r.
- ✓ Nowej Soli – 8 sierpnia 2015 r.
- ✓ Słupsku – 29 sierpnia 2015 r.

Necio.pl – projekt edukacyjny dla dzieci

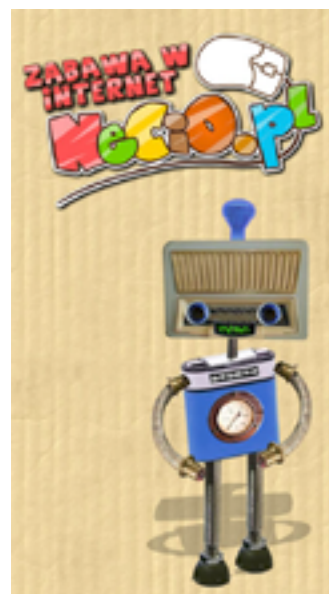
Necio.pl to projekt edukacyjny skierowany do dzieci w wieku 4–6 lat, którego celem jest nauka bezpieczeństwa w internecie. Prowadzony jest przez FDDS we współpracy z Fundacją Orange. Bohaterem projektu jest przyjazny robocik Necio, który zaprasza najmłodszych do wspólnej „zabawy w internet”.

Na potrzeby projektu, przy współpracy z firmą YUMMY Factory, powstał serwis internetowy zawierający animacje, gry oraz piosenki tłumaczące najmłodszym zasady bezpiecznego surfowania. Korzystając z serwisu Necio.pl, dzieci dowiedzą się, czym jest internet, jak surfować po stronach www, bezpiecznie komunikować się z innymi, używać poczty e-mail, wybierać bezpieczne strony. Najmłodszy internauci poznają także Sieciaki (bohaterów serwisu Sieciaki.pl – dzieciaki, które potrafią bezpiecznie i efektywnie korzystać z zasobów sieci) oraz Sieciuchy (postacie uosabiające internetowe zagrożenia). Serwis pozwala także dziecku na opanowanie umiejętności posługiwania się myszką i klawiaturą.

W ramach projektu przygotowano również scenariusze zajęć, z których z powodzeniem mogą skorzystać nauczyciele wychowania przedszkolnego, klas zerowych i pierwszych szkoły podstawowej, jak również inni profesjonaliści pracujący z tą grupą wiekową.

W 2015 r. serwis przeszedł audyt i został zaktualizowany i zmodernizowany. W 2016 r., w ramach projektu zostały przygotowane zestawy do gry w „Czarnego Piotrusia”, które jednocześnie mogą być wykorzystane jako „Memo”.

Serwis jest dostępny na stronie: www.necio.pl

Necio – aplikacja na urządzenia mobilne

Aplikacja edukacyjna „Necio” przeznaczona jest dla dzieci w wieku 4–6 lat. Celem aplikacji jest wprowadzenie dzieci w świat internetu i przekazanie podstawowych informacji na temat bezpieczeństwa w sieci. Aplikacja „Necio” pomaga najmłodszym użytkownikom zapoznać się ze środowiskiem urządzeń mobilnych. Dzięki szerokiemu repertuariowi kolorowych ilustracji dzieci mogą dowiedzieć się, czym jest internet, jak wykorzystywać jego możliwości, jak korzystać z aplikacji mobilnych oraz co robić w sytuacji zagrożenia w sieci. Sympatyczny robocik Necio pełni rolę

przewodnika. Pomaga dzieciom przechodzić kolejne etapy zabawy, wskazuje na czynności konieczne do wykonania, podpowiada i gratuluje sukcesów małym użytkownikom. Aplikacja jest całkowicie bezpłatna. Produkt nie zawiera reklam. Dostępna jest na App Store i Google Play.

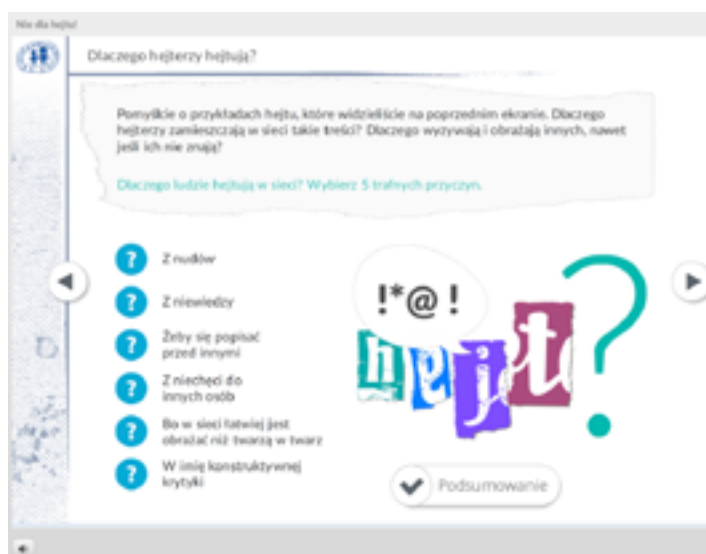
Kursy e-learning

„Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online” – kurs e-learning dla profesjonalistów

Kompleksowy, 3-godzinny kurs e-learning poruszający większość kwestii związanych z bezpieczeństwem dzieci w internecie. Kurs przygotowuje profesjonalistów do diagnozy zagrożeń online, podejmowania działań edukacyjnych oraz skutecznej interwencji w przypadku wystąpienia problemu dotyczącego zagrożeń online. W trakcie przechodzenia e-learningu „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online” uczestnik zapozna się z następującymi tematami: 1. Jak młodzi ludzie korzystają z nowych technologii, 2. Szkodliwe treści, 3. Grooming, 4. Cyberbullying, 5. Sexting, 6. Nadużywanie internetu, 7. Szkolne standardy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online.

„Nie dla hejtu” – kurs e-learning dla szkół gimnazjalnych

Celem 35-minutowego kursu e-learning jest zapoznanie uczestników z pojęciami hejtu i mowy nienawiści oraz z konsekwencjami, jakie przynoszą te zjawiska. Prezentowane są także metody radzenia sobie z internetowym hejtem m.in. sposoby zgłaszania w popularnych serwisach internetowych. Kurs wykorzystuje materiały, które powstały na potrzeby kampanii „Przytul hejtera” oraz „Dodaj znajomego”. Oba kursy dostępne są na platformie edukacyjnej www.edukacja.fdds.pl

IX Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży w Internecie”

Od 2007 r. Polskie Centrum Programu Safer Internet organizuje międzynarodową konferencję „Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży w Internecie”. Współorganizatorem konferencji jest niemieckie konsorcjum realizujące projekt klicksafe. Konferencja jest jednym z największych tego typu wydarzeń w Europie i podejmuje szerokie spectrum tematów dotyczących bezpiecznego i efektywnego wykorzystywania mediów cyfrowych przez dzieci i młodzież. Celem konferencji jest podniesienie świadomości dotyczącej najnowszych zagrożeń i wyzwań w kontekście globalnej sieci oraz

umożliwienie dzielenia się wiedzą, doświadczeniem przedstawicielom wszelkich sektorów związanych z bezpieczeństwem, rozwojem i edukacją młodych i najmłodszych użytkowników.

Konferencja organizowana jest w ramach programu Komisji Europejskiej Connecting Europe Facility. Głównym partnerem wydarzenia jest Fundacja Orange. W 2015 r. współorganizatorem konferencji był Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny. Patronatem honorowym konferencję objęli Minister Edukacji Narodowej, Minister Cyfryzacji (dawniej Minister Administracji i Cyfryzacji), Rzecznik Praw Dziecka oraz Urząd Komunikacji Elektronicznej.

W opisywanym w raporcie okresie, konferencja odbyła się w dniach 22–23 września 2015 r. w hotelu Airport Hotel Okęcie w Warszawie. Wśród prelegentów znaleźli się światowej klasy eksperci zajmujący się ochroną oraz wdrażaniem technik komunikacyjno-informacyjnych w edukacji.

W konferencji wzięło udział blisko 600 przedstawicieli edukacji, psychologów, pedagogów, organizacji pozarządowych, administracji oraz biznesu. Wśród poruszanych tematów znalazły się: ochrona prywatności na portalach społecznościowych, zarządzanie tożsamością online, najnowsze trendy i strategie w edukacji medialnej. Zaprezentowane zostały również najnowsze badania opisujące szereg aspektów bezpieczeństwa sieciowego.

Konferencja składała się z sesji plenarnych oraz sesji równoległych i praktycznych warsztatów, w trakcie których uczestnicy mogli m.in. dowiedzieć się w jaki sposób dorośli mogą wspierać młodzież w przypadkach cyberprzemocy. Wykłady zainaugurował profesor Jacek Pyżalski przedstawiając najnowsze badania zestawiające poziom zagrożeń sieciowych w stosunku do potencjału jaki daje internet. Wśród badań znalazły się również analizy wykorzystywania mediów cyfrowych przez najmłodsze dzieci od 0 do 6 lat oraz zalecenia, w jaki sposób właściwie wprowadzać internet w świat małych dzieci.

Całe wydarzenie było nagrywane i transmitowane w czasie rzeczywistym w sieci. Prezentacje dostępne są na stronie konferencji www.konferencja.saferinternet.pl.

Digital Youth Forum

Digital Youth Forum (DYF) to jednodniowy event dla młodzieży na temat kreatywnego wykorzystania nowych technologii i bezpieczeństwa online jako alternatywy do zachowań ryzykownych. W wydarzeniu uczestniczyło 430 osób (w tym 380 nastolatków w wieku 14–17 lat).

CELE DYF:

- ✓ **promowanie pozytywnych zachowań online i pozytywnego wykorzystania nowych technologii**
- ✓ **wspieranie kreatywności, innowacyjności, sprawczości w obszarze nowych technologii i internetu**
- ✓ **promowanie odpowiedzialnego korzystania z zasobów internetowych oraz idei współtworzenia przestrzeni internetowej**
- ✓ **poszerzanie świadomości w obszarze bezpieczeństwa online**
- ✓ **inspirowanie i motywowanie do działania**

Formuła DYF to trzy 90-minutowe sesje, na każdą z nich składało się 5–6 prezentacji (15–18 minut każda). Prelegentami były osoby młode (14–19 lat), wykorzystujące technologie w pozytywny i inspirujący sposób (m.in. programiści, blogerka, aktywistka, twórczyni start upa, twórcy gier, przedsiębiorcy oraz dorośli eksperci i liderzy w tym youtuberzy, mentorzy, eksperci bezpieczeństwa online, programiści, fotograficy mobilni, twórca telewizji komórkowej i projektów społecznych z wykorzystaniem telefonów, eksperci marketingu społecznego etc.).

Podczas dwóch 50-minutowych przerw uczestnicy mogli wziąć udział w mini warsztatach, sesjach mentoringowych z ekspertami, oraz poeksperymentować z nowymi technologiami m.in. drukarkami 3D, skanerem Atos Core, ploterami laserowymi etc. Przerwy zorganizowane zostały w taki sposób, żeby ułatwić uczestnikom networking i wymianę doświadczeń.

DYF odbył się Centrum Nauki Kopernik – największym centrum nauki w Polsce i jednym z najbardziej zaawansowanych w Europie, lokalizacji popularnej wśród młodych osób.

Digital Youth Forum było promowane w mediach społecznościowych – 30-sekundowa animacja dotarła do 74 tys. użytkowników Facebooka. Wydarzenie było również promowane w szkołach (za pomocą mailingu).

Więcej informacji na temat DYF: www.digitalyouth.pl

Seminaria eksperckie

Niezwykle istotnym elementem pracy Polskiego Centrum Programu Safer Internet jest bieżący kontakt ze specjalistami wszelkich dziedzin związanych z bezpieczeństwem dziecka – z socjologami, psychologami, edukatorami, przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości, ale też po prostu rodzicami, którzy każdego dnia mierzą się z dylematem jak bezpiecznie i mądrze zarządzać dostępem dzieci do mediów cyfrowych. Służą temu, między innymi, organizowane cyklicznie seminaria eksperckie, z których każde porusza w sposób szczegółowy, aktualną problematykę bezpieczeństwa internetowego najmłodszych mając na uwadze aspekty społeczne, psychologiczne, jak również technologiczne.

Każde ze spotkań gromadzi około osiemdziesiąt osób oraz jest nagrywane i publikowane w internecie umożliwiając wysłuchanie wykładów oraz dyskusji każdemu zainteresowanemu tematyką. W ostatnim okresie seminaria organizowane są w Faktycznym Domu Kultury w Warszawie.

W okresie objętym tym raportem zorganizowane zostały cztery seminaria poświęcone następującej tematyce:

- ✔ „Między dzieleniem się radością a trollowaniem. Zagrożenia związane z publikowaniem przez rodziców treści dotyczących ich dzieci w internecie” (9 czerwca 2015 r.)
- ✔ „Mowa nienawiści w sieci a bezpieczeństwo dzieci i młodzieży” (17 listopada 2015 r.)
- ✔ „Szanse i zagrożenia związane z udostępnianiem mediów elektronicznych dzieciom w wieku przedszkolnym” (31 marca 2016 r.)
- ✔ „Dzieci jako konsumenci w sieci” (21 czerwca 2016 r.)

Konferencje „Innowacyjna edukacja”

NASK we współpracy z Fundacją Nauka i Wiedza zorganizował kolejne konferencje „Innowacyjna edukacja”, które stanowią kontynuację cyklu realizowanego w latach wcześniejszych w ramach projektu KURSOR. W projekcie tym wykorzystywana jest wiedza i doświadczenie specjalistów z Polskiego Centrum Programu Safer Internet w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online. Konferencje adresowane były do nauczycieli oraz kadry zarządzającej oświatą i miały na celu promocję wykorzystania multimediów w edukacji oraz popularyzację bezpiecznego korzystania z internetu przez uczniów. Podczas spotkań z nauczycielami promowane były także materiały PCPSI (m.in. „Plik i Folder – Odkrywczy Internetu”, „Owce w sieci”). W okresie styczeń 2015 – czerwiec 2016 odbyły się 3 konferencje, w których wzięło udział łącznie ok. 250 uczestników.

- ✓ konferencja „TIK i bezpieczeństwo w internecie” (14 kwietnia 2015 r., Łódź)
- ✓ konferencja „Pomorska szkoła XXI wieku. TIK i prawo w edukacji” (29 kwietnia 2015 r., Gdańsk)
- ✓ konferencja „TIK i bezpieczeństwo w internecie” (29 maja 2015 r., Włocławek)

Aleja Bezpiecznego Internetu

W Galerii Katowickiej – górnośląskim centrum handlowym 18 maja 2016 r. powstała Aleja Bezpiecznego Internetu. To edukacyjna akcja, której pomysłodawcami jest NASK i grupa artystyczna Zygzaki. Wydarzenie oparte jest na spektaklu „Przygody Plika i Foldera w sieci”, skierowanym do dzieci ze szkół podstawowych (6–11 lat). Odbywało się już w centrach handlowych kilku polskich miast. Organizatorzy w atrakcyjny sposób uczą dzieci jak unikać internetowych zagrożeń oraz w przyjazny i bezpieczny sposób odkrywać wirtualny świat. Na uczestników czekały moderowane gry i quizy multimedialne z nagrodami oraz kącik plastyczny dla najmłodszych. Artyści prowadzili również zabawy interaktywne bazujące na spektaklu. Podczas trwania Alei Bezpiecznego Internetu czynny był punkt konsultacyjny, gdzie szczególnie rodzice oraz młodzież mogli uzyskać porady dotyczące bezpieczeństwa w internecie.

Do akcji w Katowicach przyłączyła się Śląska Policja, której maskotka Sznupek zabawiała zgromadzone dzieci, przy okazji wspierając edukacyjne działania Alei Bezpiecznego Internetu. W wydarzeniu wzięło udział około 250 dzieci.

Konferencje i projekty adresowane do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości

Współpraca między PCPSI a przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania jest niezbędna dla skutecznego przeciwdziałania szkodliwym i nielegalnym treściom online skierowanym przeciwko bezpieczeństwu dzieci i młodzieży. Jest to przede wszystkim widoczne w działalności zespołu Dyżurnet.pl, który poza zgłaszaniem policji nielegalnych treści, dzieli się swoją wiedzą w zakresie zwalczania zjawiska seksualnego wykorzystywania dzieci oraz produkcji nielegalnych materiałów. Ma to miejsce przede wszystkim w trakcie spotkań roboczych i dedykowanych programów szkoleniowych i konferencji, które w okresie styczeń 2015 – czerwiec 2016 objęły m.in.:

- ✔ **Prezentacja pt. „Zwalczanie materiałów pornograficznych z udziałem małoletnich publikowanych w internecie” podczas konferencji TAPT (Techniczne Aspekty Przystępności Komputerowej) organizowanej przez Wyższą Szkołę Policyjną w Szczytnie i Allegro (1–2 czerwca 2015 r.)**
- ✔ **Sesja zamknięta dla przedstawicieli organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości podczas IX Międzynarodowej Konferencji „Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży w Internecie” w Warszawie (22–23 września 2015 r.)**
- ✔ **Prezentacja pt. „Rola Dyżurnet.pl w ujawnianiu przestępstw i nadużyć internetowych wobec małoletnich” podczas konferencji „Partnerstwo publiczno-prywatne w zwalczaniu nielegalnej treści i wykorzystania dzieci w internecie” organizowanej przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (21 kwietnia 2015 r.)**

Ekspert z PCPSI przedstawili rolę krajowych punktów kontaktowych, przyjmujących zgłoszenia dotyczące potencjalnie nielegalnych treści w internecie podczas międzynarodowych konferencji regionalnych m.in.:

- ✔ **Regionalna konferencja poświęcona przeciwdziałaniu seksualnemu wykorzystywaniu dzieci oraz produkcji CSAM z udziałem przedstawicieli organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości ze wschodniej i środkowej części Europy, organizowana przez CEOP (Bukareszt/Rumunia, 30 czerwca 2015 r.)**
- ✔ **Specjalistyczne szkolenie dla przedstawicieli zespołów reagujących organizowane przez Interpol (Lyon/Francja, 21–23 października 2015 r.)**

Przedstawiciele zespołu Dużurnet.pl brali aktywny udział w rozpoczętym w 2015 r. projekcie CyberPol – specjalistycznym programie szkoleniowym dla policjantów poświęconym tematyce szeroko rozumianego cyberbezpieczeństwa. Projekt przygotowany został przez NASK we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych (obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz Komendą Główną Policji.

Od 2012 r., NASK współpracuje z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego w ramach projektu „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”. Projekt

ma na celu przeszkolenie policjantów z Wydziału Prewencji w zakresie prowadzenia lekcji w szkołach o bezpieczeństwie w sieci. Bazą lekcji jest oferta edukacyjna NASK, a każda szkoła objęta projektem wyposażona jest w pakiet narzędzi dydaktycznych. W okresie styczeń 2015 – czerwiec 2016 NASK wyposażył Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie w zestaw materiałów edukacyjnych, które objęły także te, które przygotowane zostały w ramach projektu Safer Internet: plakat „Dekalog cyfrowego obywatela” (7650 sztuk) oraz płyty DVD „Owce w sieci” (7650 sztuk).

Festiwal Nauki

Polskie Centrum wzięło udział w organizowanym rokrocznie we wrześniu Festiwalu Nauki. Celem Festiwalu jest promocja i popularyzacja najnowszych osiągnięć polskiej nauki. W ramach tego wydarzenia 21 września 2015 r. w NASK zostały zorganizowane warsztaty dla uczniów klas szkoły podstawowej i gimnazjum. Podczas warsztatu dla młodszych dzieci wykorzystano grę edukacyjną „Rufus w opałach”, aby pokazać różne możliwe konsekwencje podejmowanych decyzji. Gra przedstawia na jakie niebezpieczeństwa natrafia młody użytkownik nowoczesnych technologii i pokazuje, jak reagować w trudnych sytuacjach. Natomiast młodzież gimnazjalna uczestniczyła w warsztacie o prywatności, o tym, jakimi zasadami się kierować, by jak najlepiej chronić własny wizerunek szczególnie w internecie.

Dzień Bezpiecznego Internetu

Luty to bardzo ważny miesiąc w kalendarzu działań PCPSI na rzecz edukacji w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie. Podobnie, jak to miało miejsce w latach ubiegłych, także i w opisywanej w raporcie edycji projektu, Polskie Centrum zorganizowało ogólnopolski Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI), który obchodziliśmy 10 lutego 2015 r. oraz 9 lutego 2016 r.

Dzień Bezpiecznego Internetu 2015

10 lutego 2015 r. Dzień Bezpiecznego Internetu obchodzony był w Polsce po raz 11. Wydarzenie organizowane było pod hasłem „Razem tworzymy lepszy internet” i miało zwrócić uwagę na rolę każdego użytkownika sieci w budowaniu bezpiecznego oraz przyjaznego środowiska online. Centralnym punktem obchodów była konferencja zorganizowana dla mediów, specjalistów pracujących z dziećmi i kluczowych partnerów. Wzięło w niej udział ponad 220 profesjonalistów, z których każdy otrzymał pakiet materiałów edukacyjnych, które mogą być wykorzystane podczas zajęć w szkołach. W programie spotkania ważne miejsce zajął panel dyskusyjny „Zwiększać kompetencje czy wierzyć w technologię? Co zapewnia młodym ludziom bezpieczeństwo w sieci?”, w trakcie którego eksperci starali się odpowiedzieć na pytanie, jak skutecznie zapewnić młodym ludziom bezpieczeństwo w sieci. Organizatorzy zaplanowali również serię prezentacji projektów dotyczących bezpiecznego i pozytywnego wykorzystywania nowych technologii, jak również zaprezentowane zostały akcje podejmowane z okazji DBI w Polsce i na świecie. Konferencję zakończyła inauguracja kampanii „Myślę, więc nie ślę” oraz premierowy pokaz filmu fabularnego „Na zawsze” poświęconego zjawisku sekstingu wśród młodzieży.

Jak co roku, organizatorzy DBI zachęcali szkoły, organizacje pozarządowe, firmy i osoby prywatne w całej Polsce do włączenia się w obchody DBI poprzez organizację lokalnych inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa młodych internautów, takich jak: zajęcia edukacyjne, happeningi, kampanie informacyjne, czy konkursy i zgłoszenie ich na stronie www.dbi.pl. Strona umożliwia podejście zaplanowanych działań według regionów, co stwarza lokalnym organizatorom potencjalną możliwość do połączenia sił i współpracy przy przyszłych akcjach. Z okazji obchodów DBI 2015 zorganizowano 1521 inicjatyw. Wzięło w nich udział ok. 430 000 uczestników, głównie dzieci i młodzieży. Autorzy najlepszych inicjatyw otrzymali atrakcyjne nagrody ufundowane przez partnerów wydarzenia. Ponadto, 600 lokalnych organizatorów, którzy jako pierwsi zarejestrowali na DBI.pl swoją akcję, otrzymało pakiet materiałów edukacyjnych pomocnych przy realizacji działań na rzecz bezpieczeństwa online. Materiały zawierały m.in. płytę DVD z zestawem materiałów edukacyjnych PCPSI, plakat promujący DBI, plakat z zasadami bezpieczeństwa, magazyn „Numa Numa”.

Obchody DBI były szeroko promowane w mediach lokalnych i krajowych. Przedstawiciele PCPSI wypowiedzieli się dla czołowych mediów na temat idei DBI, ale i najnowszych trendów i zagrożeń online. DBI był również głównym tematem lokalnych kampanii w całej Polsce. W internecie pojawiło się prawie 400 informacji na temat wydarzenia oraz ok. 80 w prasie, radiu i telewizji.

Głównym partnerem wydarzenia była Fundacja Orange. Wśród partnerów znalazły się również firmy Microsoft oraz Facebook. DBI 2015 objęty został honorowymi patronatami przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Cyfryzacji (dawniej Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji), Urząd Komunikacji Elektronicznej oraz Rzecznika Praw Dziecka.

Dzień Bezpiecznego Internetu 2016

12. edycja DBI w Polsce obchodzona była 9 lutego 2016 r. pod hasłem „Lepszy internet zależy od Ciebie!”, które zwracało uwagę na potencjał sieci oraz różne możliwości jej zastosowania – w edukacji, w kontaktach z rówieśnikami, a także jako formę twórczej rozrywki. Podczas obchodów podkreślano także to, że każdy ponosi odpowiedzialność za to, co robi w sieci i w jaki sposób z niej korzysta.

LEPSZY INTERNET ZALEŻY OD CIEBIE

Dyskusja panelowa

Podczas konferencji, organizowanej 9 lutego w warszawskim Multikinie Złote Tarasy, spotkało się prawie 320 nauczycieli i specjalistów pracujących z dziećmi. W trakcie spotkania odbyła się dyskusja panelowa z udziałem młodych ludzi, którzy poprzez swoje innowacyjne rozwiązania, twórczość i aktywność społeczną współtworzą lepszy internet. Niektórzy z nich, mimo młodego wieku, zdobyli już międzynarodowe uznanie, a ich pomysłami interesują się poważni inwestorzy. Wśród młodych panelistów znaleźli się także przedstawiciele Panelu Młodzieżowego KoMIn (Kongres Młodych Internautów) działającego przy PCPSI. Konferencja obfitowała także w prezentacje projektów dotyczących bezpieczeństwa dzieci w internecie, a także pozytywnego wykorzystywania nowych technologii. Spotkanie zamknął pokaz pełnometrażowego filmu dokumentalnego „W (nie)realu” (tyt. org. „InRealLife”, reż. Beeban Kidron). Podczas konferencji nakręcony został film promujący DBI, który dostępny jest na kanale www.youtube.pl/saferinternetpolska.

Szeroka promocja DBI w całym kraju skutkowałą podjęciem szeregu lokalnych inicjatyw (1707), w których wzięło udział ponad 400 000 dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli. Polskie Centrum wsparło organizację lokalnych działań poprzez wystanie pakietów edukacyjnych i promocyjnych (m.in. DVD z materiałami edukacyjnymi, plakat DBI, plakat z zasadami bezpieczeństwa, plakaty promujące ofertę Telefonu Zaufania 116 111) do wszystkich lokalnych organizatorów, którzy zarejestrowali swoją akcję za pośrednictwem strony internetowej www.dbi.pl. Podobnie jak w ubiegłych latach przewidziane zostały nagrody dla najbardziej innowacyjnych inicjatyw.

Luty 2016 był czasem intensywnej kampanii medialnej prowadzonej przez PCPSI, a także lokalnych organizatorów. Odnotowano około 300 informacji na temat DBI w internecie i prasie.

Partnerem wydarzenia była firma Facebook, natomiast głównym partnerem Fundacja Orange. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Minister Cyfryzacji oraz Rzecznik Praw Dziecka.

4. PANEL MŁODZIEŻOWY

KoMiN – Kongres Młodych Internautów

KoMiN, czyli Kongres Młodych Internautów działa przy instytucie badawczym NASK od 2011 r. Powstał z myślą o stworzeniu grupy młodych ludzi z całej Polski, z którymi Polskie Centrum Programu Safer Internet może m.in. konsultować nowe materiały edukacyjne, wypracowywać hasła promujące bezpieczeństwo w internecie, zbierać opinie na temat trendów wśród dzieci i młodzieży. Przedstawiciele KoMiN-a angażowani są również w działania na poziomie ogólnoeuropejskim. Biorą udział w spotkaniach paneli młodzieżowych w Brukseli organizowanych przez Insafe oraz w corocznych obchodach Dnia Bezpiecznego Internetu. W spotkaniach Kongresu organizowanych kilka razy w roku przez NASK biorą udział uczniowie oraz nauczyciele z 10-ciu szkół gimnazjalnym z terenu całego kraju.

W okresie między styczniem 2015 r. a czerwcem 2016 r. w NASK odbyły się następujące spotkania KoMiN-a, poświęcone określonej tematyce:

- ✔ 10 czerwca 2015 r. – oszustwa komputerowe, budowanie i zarządzanie własnym wizerunkiem
- ✔ 17 grudnia 2015 r. – seksting
- ✔ 22 marca 2016 r. – nowe narzędzia edukacyjne i sposoby promocji KoMiN-a (powstanie filmu o działalności panelu młodzieżowego, który dostępny jest na kanale YT Centrum: www.youtube.pl/saferinternetpolska)

Działalność KoMiN-a promowana była 12 maja 2016 r. podczas Digital Youth Forum. Uczniowie i nauczyciele zorganizowali na stoisku konkurs dla uczestniczącej w Forum młodzieży. Ponadto przedstawiciele KoMiN-a uczestniczyli w panelu dyskusyjnym zorganizowanym podczas konferencji z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu 2016 (9 lutego 2016 r.). Reprezentanci PCPSI odwiedzili szkoły zrzeszone w Kongresie z Warszawy, Jedlińska i Walimia, angażując się w lokalne obchody DBI.

5. POMOC TELEFONICZNA – 116 111 ORAZ 800 100 100

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 oraz Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100

Od 2007 r. **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** prowadzi projekt oferujący pomoc dzieciom i młodzieży, które doświadczają niebezpiecznych sytuacji podczas korzystania z nowych technologii. Pod nazwą Helpline.org.pl projekt świadczył pomoc telefoniczną i online dzieciom, młodzieży, a także ich rodzicom i profesjonalistom, gdy zagrożone było bezpieczeństwo młodych użytkowników internetu. W związku ze zmianami strukturalnymi, od 2015 r. pomoc w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online dostępna jest w Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 oraz Telefonie dla Rodziców i Nauczycieli w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100.

Telefon **116 111** to pierwszy ogólnopolski bezpłatny Telefon Zaufania przeznaczony dla Dzieci i Młodzieży. Telefon służy dzieciom potrzebującym wsparcia, opieki i ochrony. W szczególny sposób realizuje prawo każdego dziecka do bycia wysłuchanym, wyrażania swoich poglądów, poszukiwania i uzyskiwania informacji (art. 13 Konwencji o Prawach Dziecka). Najczęściej zgłaszane problemy dotyczą relacji z otoczeniem: kontaktów z rówieśnikami, rodzicami, związków, zdrowia psychicznego i psychospołecznego, seksualności i dojrzewania a także przemocy. W 2015 r. telefon rozszerzył swoją ofertę o pomoc w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online.

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci **800 100 100** to bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania oraz pomocy dzieciom przeżywającym trudności wynikające z problemów i zachowań ryzykownych takich jak: agresja i przemoc w szkole, cyberprzemoc i zagrożenia związane z nowymi technologiami, wykorzystywanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, uzależnienia, depresja, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania. Z pomocy telefonicznej i online 800 100 100 mogą korzystać rodzice, nauczyciele oraz przedstawiciele innych instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, którzy potrzebują informacji dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom oraz pomocy dzieciom przeżywającym problemy, chcą poprawić swoje kompetencje wychowawcze, są zainteresowani kreowaniem współpracy szkoły lub placówki z lokalnymi instytucjami i podmiotami.

Na ofertę linii **116 111** i **800 100 100** składają się następujące działania:

- pomoc w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online
- poradnictwo w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online
- interwencja w sytuacji nadużyć wobec dzieci w internecie

- ✓ podnoszenie kwalifikacji rodziców i profesjonalistów w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online
- ✓ profilaktyka niebezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży online
- ✓ poradnictwo związane z prawnymi aspektami bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie

Konsultanci 116 111 dyżurują 7 dni w tygodniu w godzinach 12.00–22.00 za pośrednictwem:

- ✓ bezpłatnej linii 116 111, dostępnej dzięki operatorowi sieci Orange
- ✓ czatu online na podstronie Bezpieczeństwo online na 116111.pl, dzięki wsparciu LiveChat
- ✓ formularza kontaktowego na stronie www.116111.pl/napisz

Konsultanci Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawach Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100 dostępni są od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00–18.00:

- ✓ pod bezpłatnym numerem 800 100 100 (linia dostępna dzięki Orange)
- ✓ pod adresem pomoc@800100100.pl
- ✓ poprzez formularz kontaktowy na 800100100.pl

W uzasadnionych przypadkach świadczona jest również pomoc indywidualna dla dzieci, młodzieży ich rodziców i profesjonalistów w Poradni Dziecko w Sieci, prowadzonej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.

Dane statystyczne

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 20 czerwca 2016 r. linie 116 111 i 800 100 100 otrzymały łącznie **5570** zgłoszeń dotyczących zagrożeń internetowych. Niektóre z nich obejmowały więcej niż jeden rodzaj zagrożeń online dla dzieci. Z telefonem zaufania 116 111 i 800 100 100 kontaktują się głównie dzieci i młodzieży (4970 zgłoszeń), rzadziej zaś rodzice i profesjonalści (332 rodziców, 75 profesjonalistów).

PODZIAŁ UŻYTKOWNIKÓW NA GRUPY (1.01.2015-20.06.2016)

194

Dorośli (nie rodzice)

75

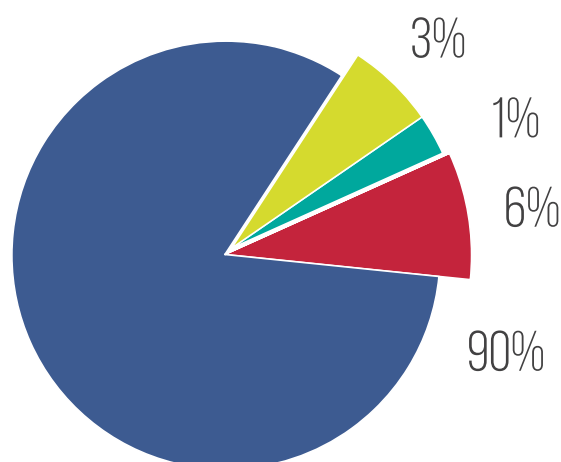
Profesjoniści

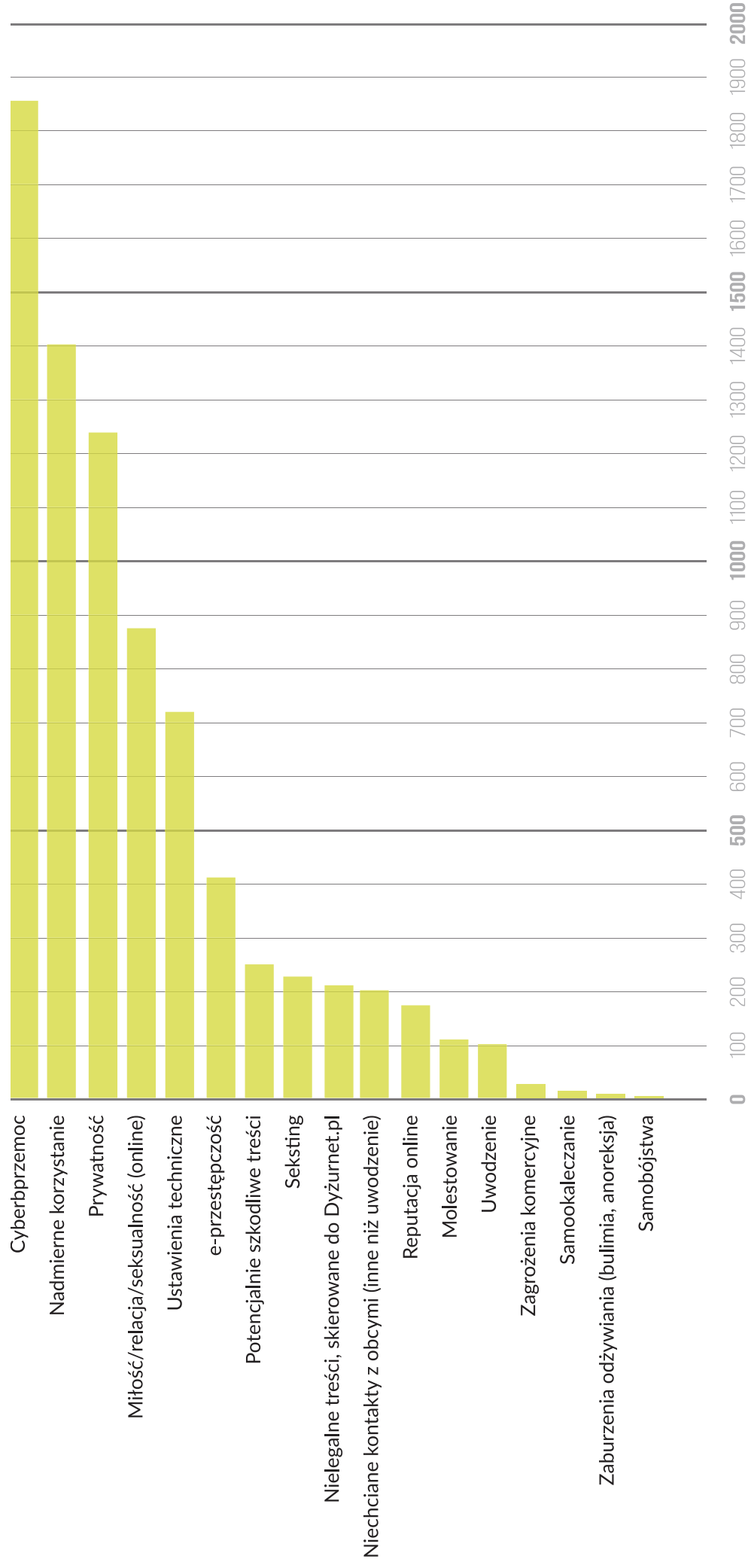
332

Rodzice, opiekunowie

4 970

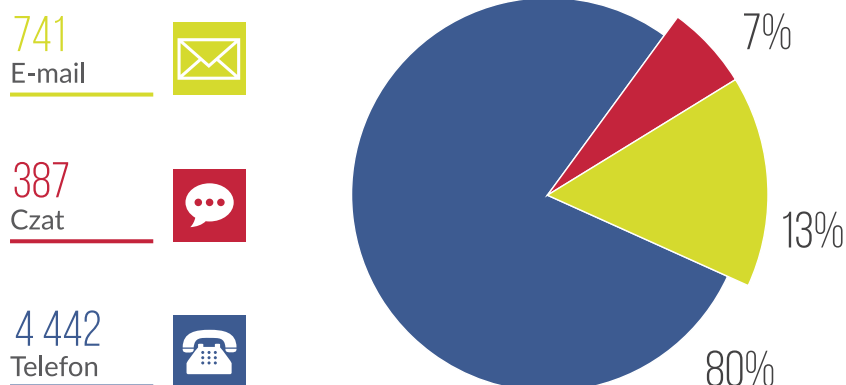
Dzieci i młodzież

KATEGORIE TEMATYCZNE (1.01.2015-20.06.2016)

FORMY KONTAKTU (1.01.2015-20.06.2016)

Szkolenia

Oprócz obsługi zgłoszeń, jednym z obszarów działalności linii pomocowych są szkolenia dla profesjonalistów pracujących z dziećmi i młodzieżą (nauczycieli, psychologów, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli organów ścigania). W okresie od stycznia 2015 r. do czerwca 2016 r. zespół konsultantów brał udział w wielu krajowych i międzynarodowych wydarzeniach związanych z tematyką bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online. W tym okresie konsultanci przeszkolili również kilkudziesięciu stażystów i wolontariuszy Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 w zakresie zagrożeń dzieci i młodzieży w internecie, technicznych aspektów bezpieczeństwa online, pomocy psychologicznej za pośrednictwem telefonu i online, prawnych aspektów bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w sieci, prawnych aspektów bezpieczeństwa dzieci w Polsce oraz pracy z klientami w trudnych sytuacjach psychologicznych.

Poradnia Dziecko w Sieci

W 2015 r., w związku z potrzebą bezpośrednich konsultacji w sprawach związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci online powstała Poradnia Dziecko w Sieci. Oferta poradni obejmuje indywidualne konsultacje ze specjalistami – psychologami, pedagogami i psychoterapeutami dla dzieci, młodzieży oraz ich rodziców. Konsultacje ze specjalistami są bezpłatne. Poradnia Dziecko w Sieci jest aktualnie projektem pilotażowym.

6. HOTLINE – DYŻURNET.PL

Dyżurnet.pl to funkcjonujący w NASK punkt kontaktowy (tzw. hotline), którego podstawową działalnością jest reagowanie na zgłaszane przez użytkowników nielegalne i szkodliwe treści internetowe skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci i młodzieży.

dyżurnet pl

Dyżurnet.pl reaguje przede wszystkim na zgłoszenia dotyczące:

- ✔ **Materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka** – polskie prawo zabrania rozpowszechniania, prezentowania, przechowywania lub posiadania treści pornograficznych z udziałem dziecka poniżej 18 roku życia.
- ✔ **Twardej pornografii** – polskie prawo zabrania rozpowszechniania i publicznego prezentowania pornografii związanej z prezentowaniem przemocy lub postępowaniem się zwierzęciem.
- ✔ **Rasizmu i ksenofobii** – polskie prawo zabrania propagowania faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa oraz nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych lub ze względu na jej bezwyznaniowość.
- ✔ **Innych nielegalnych treści** – treści nie dotyczące żadnej z powyższych kategorii (np. propagowanie lub pochwalanie zachowań o charakterze pedofilskim, uwodzenie dziecka poniżej 15 roku życia przez internet).

Zespół działa od 2005 r. i w tym czasie przeanalizował już prawie 60 tysięcy zgłoszeń przestępnych przez anonimowych użytkowników internetu, instytucje oraz inne zespoły reagujące. Każde zgłoszenie jest analizowane zgodnie z przyjętą procedurą, która zakłada analizę techniczną oraz podstawową interpretację prawną oraz podjęcie adekwatnych działań.

Współpraca w ramach stowarzyszenia INHOPE zapewnia szybką i efektywną reakcję na treści przedstawiające seksualne wykorzystanie dzieci. Obecnie w sieci INHOPE działa ponad 50 punktów hotline, które dzięki bliskiej współpracy z krajowymi i lokalnymi organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości są w stanie podjąć bardzo szybką interwencję wobec nielegalnych treści znajdujących się na krajowych serwerach. Stowarzyszenie zostało powołane, aby wzmocnić i usprawnić współpracę pomiędzy narodowymi punktami kontaktowymi działającymi przeciwko dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci. INHOPE współpracuje także z Interpolem oraz wiodącymi firmami branży internetowej (więcej informacji www.inhope.org).

Informacje o potencjalnie nielegalnych treściach można przesać do Dyżurnet.pl poprzez:

- ✔ formularz internetowy na stronie www.dyzurnet.pl
- ✔ email dyzurnet@dyzurnet.pl
- ✔ automatyczny rejestrator zgłoszeń – 0 801 615 005

W zależności od tego, w jakim kraju jest zlokalizowany serwer z treściami przedstawiającymi seksualne wykorzystanie osób małoletnich stosowane są następujące procedury:

- ✔ materiały znajdują się na serwerach zlokalizowanych w Polsce – **informacja jest przekazywana do Komendy Głównej Policji**
- ✔ materiały znajdują się na serwerach poza Polską, w kraju gdzie działa zespół reagujący zrzeszony w Stowarzyszeniu INHOPE – **informacja jest przekazywana do narodowego punktu kontaktowego**
- ✔ materiały znajdują się na serwerach poza Polską i w krajach nieobjętych działaniami INHOPE – **informacja jest przekazywana do Komendy Głównej Policji**

Dane statystyczne

Ogółem prawie **60 tysięcy incydentów** (59 170) zostało przeanalizowanych w latach 2005–2015 z czego **11 619** zostało zakwalifikowanych przez ekspertów Dyżurnet.pl jako materiały prezentujące seksualne wykorzystanie małoletniego (ang. Child Sexual Abuse Material, **CSAM**).

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 maja 2016 r. zespół otrzymał prawie 17 000 zgłoszeń od użytkowników internetu o potencjalnie nielegalnych treściach odnoszących się do materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie małoletnich. Na rysunku 1. przedstawiono liczbę zgłoszeń (informacji przesłanych przez internautów) oraz liczbę incydentów (uzasadnionych zgłoszeń przeanalizowanych i odpowiednio zaklasyfikowanych przez ekspertów Dyżurnet.pl). Liczba ta stale rośnie.

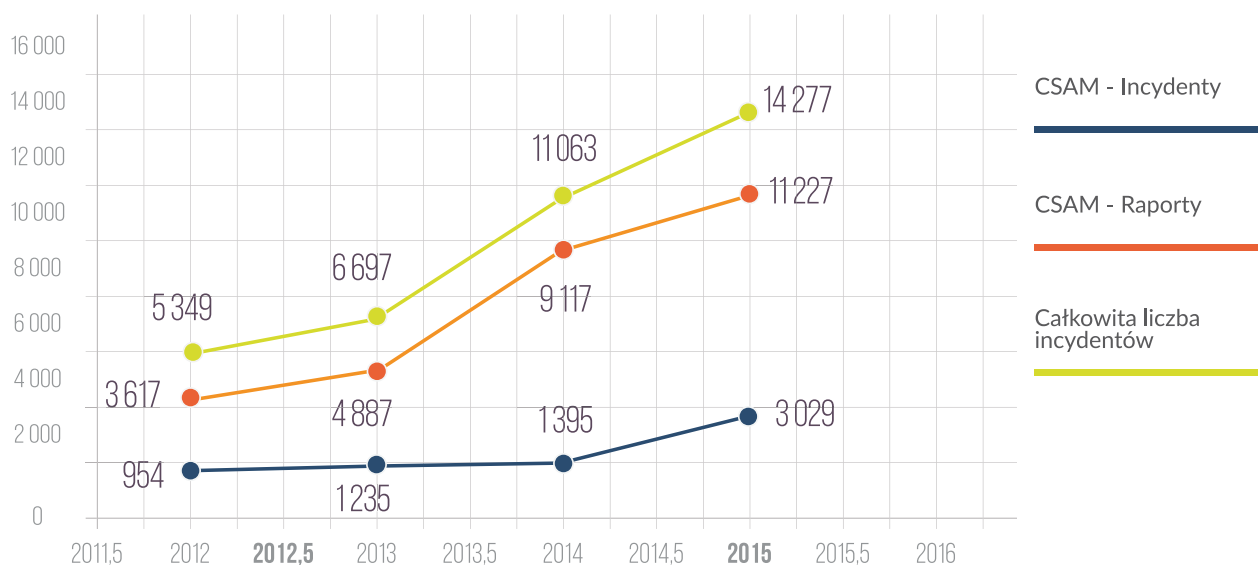

Fig. 1 Liczba zgłoszeń i incydentów otrzymanych przez Dyżurnet.pl

Dyżurnet.pl blisko współpracuje z polską policją, do której zostało przekazanych 251 spraw o nielegalnych treściach do dalszej analizy. W 4 717 sprawach związanych z prezentacją materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci informacja została przekazana do członków stowarzyszenia INHOPE. W 1 247 sprawach zespół podjął interwencję wobec treści szkodliwych i kontaktował się z zespołami bezpieczeństwa ISP lub firm hostujących. W 29 przypadkach sprawa została przekazana do Helpline, CERT Polska lub innej organizacji.

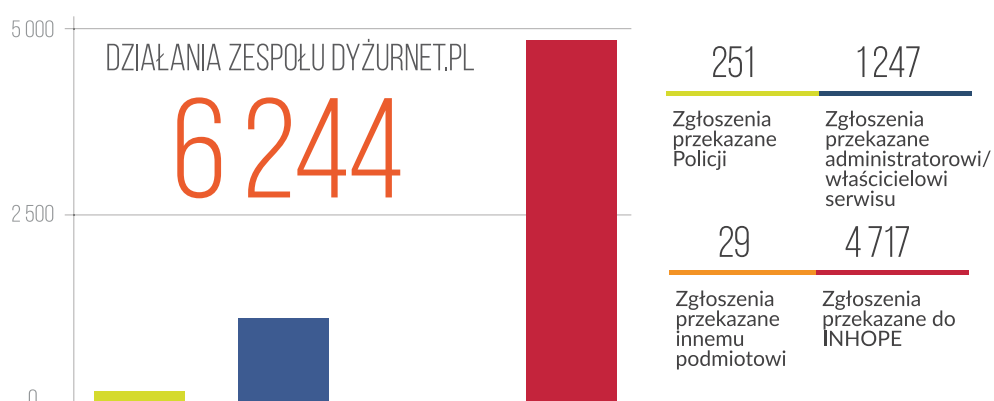

Fig. 2 Działania podjęte przez Dyżurnet.pl

Skuteczna interwencja wobec materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dziecka obejmuje z jednej strony analizę i odpowiednią klasyfikację treści mogącą pomóc organom ścigania w identyfikacji ofiar i sprawcy, z drugiej strony interwencja obejmuje monitoring czasu publicznej dostępności treści po zgłoszeniu. Działania podejmowane przez ekspertów Dyżurnet.pl skutkują tym, że blisko 60 proc. nielegalnych treści zostało usuniętych w ciągu trzech dni od podjęcia interwencji. Prawie 73 proc. treści jest niedostępna w ciągu tygodnia. Kategoria „poza monitoringiem” została wprowadzona w 2015 r. i uwzględnia strony znajdujące się w sieci TOR lub też stosuje się do materiałów zinterpretowanych jako legalne przez hotline właściwy dla lokalizacji serwera.

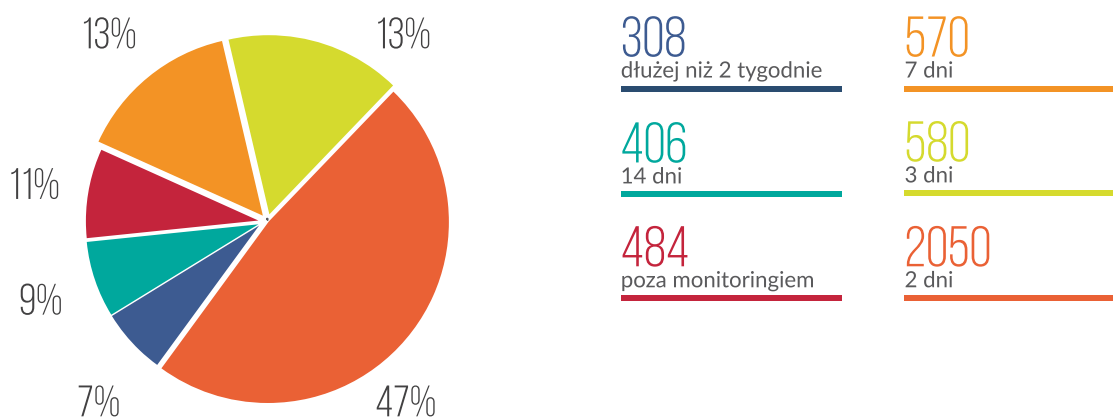

Fig.3 Czas dostępności materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci

Szkolenia

Oprócz analizy zgłoszeń, zespół Dyżurnet.pl prowadzi także dedykowane szkolenia i warsztaty dla nauczycieli i przedstawicieli organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości oraz innych profesjonalistów. Szkolenia prowadzone przez ekspertów z zespołu są adresowane przede wszystkim do policjantów zajmujących się cyberprzestępczością, prewencją produkcji nielegalnych materiałów, a w szczególności zwalczających seksualne wykorzystywanie dzieci. W 2016 r. Dyżurnet.pl zorganizował również spotkanie dla administratorów internetowych poświęcone seksualnym nadużyciom wobec dzieci oraz bezpieczeństwu dzieci i młodzieży w internecie.

7. WSPÓŁPRACA KRAJOWA

W okresie styczeń 2015 – czerwiec 2016 Polskie Centrum kontynuowało dotychczasową współpracę, jak i budowało nowe relacje z partnerami, którzy odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz bezpiecznego i przyjaznego środowiska online. PCPSI uczestniczy w wydarzeniach na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, których celem jest zwiększanie społecznej świadomości na temat zagrożeń, jakie niesie za sobą korzystanie z najnowszych technik komunikacji. Wśród podejmowanych działań priorytetem jest budowanie dialogu, wymiana wiedzy i dzielenie się doświadczeniem z profesjonalistami, działającymi na rzecz bezpieczeństwa dzieci w internecie na terenie całego kraju.

Przez przeszło 10 lat swojej pracy, PCPSI zyskało wysokie uznanie i zbudowało rozpoznawalną markę wśród różnych grup interesariuszy, m.in.:

- ✔️ placówek edukacyjnych
- ✔️ instytucji rządowych
- ✔️ organizacji non-profit
- ✔️ organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości
- ✔️ środowiska biznesowego
- ✔️ mediów

W okresie opisywanym w raporcie PCPSI współpracowało z licznymi partnerami w celu promocji zasobów projektowych. Specjaliści z Polskiego Centrum brali także udział w lokalnych i krajowych inicjatywach, podczas których spotykali się z dziećmi i ich rodzicami, nauczycielami oraz innymi specjalistami. Wśród nich znalazły się m.in.:

- ✔️ współpraca z TVP ABC – emisja spotów „Owce w sieci” (marzec 2015 r.)
- ✔️ współpraca z Ministerstwem Edukacji Narodowej – publikacja materiałów edukacyjnych PCPSI (marzec 2015 r.)
- ✔️ udział w debacie „Reputacja w sieci” organizowanej przez firmę Microsoft (marzec 2015 r.)
- ✔️ udział w debacie w ramach kampanii społecznej „Wyloguj się do życia, a robi się to TAK!” realizowanej przez Fundację Innowacyjnych Rozwiązań Społecznych i Terapeutycznych FIRST (maj 2015 r.)
- ✔️ współpraca z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w celu opracowania porad bezpieczeństwa (czerwiec 2015 r.)
- ✔️ udział w imprezie „Mistrzowie kodowania” zorganizowanej z okazji Dnia Dziecka na Stadionie Narodowym (czerwiec 2015 r.)
- ✔️ udział w panelu dyskusyjnym „Po co szkole TIK?” zorganizowanym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (czerwiec 2015 r.)
- ✔️ konferencja „Internet – zagrożenia, wyzwania” dla ok. 500 gimnazjalistów współorganizowana z Urzędem Miasta w Piotrkowie Trybunalskim (październik 2015 r.)
- ✔️ warsztat dla dzieci, rodziców i nauczycieli „Dzieci i młodzież w internecie – zagrożenia, wyzwania” zorganizowany w Bibliotece Publicznej w Warszawie Rembertów (marzec 2016 r.)
- ✔️ udział w imprezie z okazji Dnia Dziecka zorganizowanej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (czerwiec 2016 r.)

Komitet Konsultacyjny

Komitet Konsultacyjny – ciało doradcze, wspierające realizację działań PCPSI – został powołany w styczniu 2006 r. Do jego zadań należy pomoc w planowaniu działań na rzecz bezpieczeństwa w internecie, ocena realizacji projektów PCPSI oraz pomoc w optymalizacji działań. Członkowie Komitetu są zapraszani do aktywnego udziału w działaniach Centrum np. do organizacji wydarzeń projektowych, czy też dystrybucji i ewaluacji narzędzi edukacyjnych.

W skład Komitetu Konsultacyjnego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- ✓ Ministerstwo Edukacji Narodowej
- ✓ Ministerstwo Cyfryzacji
- ✓ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- ✓ Komenda Główna Policji
- ✓ Biuro Rzecznika Praw Dziecka
- ✓ Fundacja Orange
- ✓ Ośrodek Rozwoju Edukacji
- ✓ Centrum Edukacji Obywatelskiej
- ✓ Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów
- ✓ Urząd Komunikacji Elektronicznej
- ✓ Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
- ✓ Polski Komitet ds. UNESCO
- ✓ UNICEF
- ✓ Google Polska
- ✓ Facebook Polska
- ✓ Uniwersytet SWPS
- ✓ Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
- ✓ Kuratorium Oświaty w Warszawie
- ✓ Europejskie Centrum Konsumentów
- ✓ Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
- ✓ Związek Producentów Audio-Video
- ✓ Polskie Towarzystwo Informatyczne
- ✓ Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Komitet Konsultacyjny został uformowany tak, aby dać jej członkom możliwość reprezentowania wielu obszarów działalności, a tym samym spojrzenia z różnych perspektyw na tematy podejmowane w projekcie.

Do czerwca 2016 r. odbyło się 25 posiedzeń Komitetu Konsultacyjnego, z czego dwa ostatnie poświęcone były następującym zagadnieniom:

- ✔ 24. spotkanie, 15 marca 2016 r. – omówiono przede wszystkim ostatnie działania podjęte przez PCPSI, jak i planowane akcje (m.in. podsumowanie DBI, przygotowania do Digital Youth Forum), zaprezentowano materiały adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym, a także przedstawiono najnowsze statystyki zgłoszeń zespołu Dyżurnet.pl oraz Telefonu Zaufania 116111 i 800100100. Członkowie Komitetu – Fundacja Orange oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji – zaprezentowali swoje najnowsze materiały edukacyjne.
- ✔ 25. spotkanie, 28 czerwca 2016 r. – podsumowana została kończąca się właśnie edycja projektu Safer Internet realizowana w ramach programu CEF. Ponadto, zaprezentowano najnowsze materiały edukacyjne („Plik i Folder – Odkrywczy Internetu”, „Zostań znajomym swojego dziecka” cz. II oraz „Owce w sieci”).

Ogólnopolska Koalicja na rzecz Bezpieczeństwa Dzieci w Internecie

Ogólnopolska Koalicja na rzecz Bezpieczeństwa Dzieci w Internecie (OKBDI) jest platformą współpracy instytucji rządowych, pozarządowych, szkół i innych placówek oświatowych oraz firm komercyjnych na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online. W czerwcu 2016 r. liczba członków OKBDI wyniosła ponad 1000. Celem Koalicji jest jak najszersze upowszechnianie wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z zasobów internetu przede wszystkim wśród najmłodszych użytkowników, a także nagłaśnianie problemów związanych z internetowymi zagrożeniami. Członkowie OKBDI otrzymują biuletyn informacyjny oraz są zapraszani na konferencje i szkolenia specjalistyczne organizowane w ramach projektu. Mają także możliwość wygenerowania ze strony www.saferinternet.pl zaświadczenia udziału w Koalicji oraz pobrania logotypu OKBDI do zamieszczenia na swojej stronie.

8. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W ramach programu CEF, FDDS i NASK od początku swojego działania aktywnie współpracują z wieloma organizacjami realizującymi podobne projekty w innych krajach europejskich. PCPSI należy do sieci Insafe, która zrzesza realizatorów projektów edukacyjnych na rzecz bezpiecznego internetu z ponad 30 państw Europy. Dyżurnet.pl należy także do sieci INHOPE – międzynarodowego stowarzyszenia zrzeszającego hotline'y z Europy i świata.

Przedstawiciele PCPSI biorą aktywny udział w pracach grup roboczych (ang. Working Group WG), które działają w ramach sieci Insafe. Są to: Safer Internet Day WG, Awareness WG, Governance WG, Assessment WG and Helpline WG. Prace grup roboczych służą sprawniejszej współpracy między członkami sieci Insafe oraz planowaniu ich działań. Mają na celu także szersze zaangażowanie państw członkowskich, środowiska biznesowego, a także innych kluczowych partnerów na rzecz rozwoju kompetencji medialnych dzieci i młodzieży oraz podnoszenie świadomości dotyczącej bezpieczeństwa online. A wreszcie, działania te wspierają wdrażanie „Europejskiej strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci” w całej Europie.

Ponadto PCPSI dzieli się swoimi zasobami edukacyjnymi na portalu BIK (Better Internet for Kids portal) – www.betterinternetforkids.eu – który jest rozwijany i utrzymywany (w imieniu Komisji Europejskiej) przez koordynatora sieci Insafe – organizację European Schoolnet. Celem portalu BIK jest wymiana wiedzy, materiałów edukacyjnych oraz najlepszych praktyk między europejskimi realizatorami projektu Safer Internet oraz kluczowymi partnerami w celu zwiększenia dostępu do wysokiej jakości treści dla dzieci i młodzieży oraz tworzenia bezpiecznego środowiska dla najmłodszych w internecie.

Ponadto, Polskie Centrum aktywnie współpracuje z partnerami międzynarodowymi, co ma służyć wykorzystywaniu najlepszych zagranicznych praktyk podczas organizacji inicjatyw szkoleniowych i edukacyjnych. Dzięki współpracy ze słowackim partnerem eSlovensko, PCPSI zaadaptowało na język polski kreskówki „Owce w sieci”, które okazały się być popularnym narzędziem edukacyjnym wykorzystywanym w wielu polskich szkołach. Polskie Centrum zorganizowało IX Międzynarodową Konferencję „Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży w Internecie” we współpracy z niemieckim konsorcjum realizującym projekt klicksafe oraz Międzynarodowym Związkiem Telekomunikacyjnym. Pod koniec czerwca 2016 r. PCPSI przygotowało kampanię społeczną promującą Dyżurnet.pl, zainspirowaną filmem organizacji Save the Children Dania. Kampania pokazuje rolę Hotline'ów w przeciwdziałaniu produkcji i dystrybucji materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci.

Wydarzenia

Polskie Centrum bierze aktywny udział w międzynarodowych konferencjach i szkoleniach, podczas których eksperci z całego świata dzielą się swoimi doświadczeniami, wiedzą i dobrymi praktykami w zakresie ochrony najmłodszych online. W okresie styczeń 2015 – czerwiec 2016 specjaliści z PCPSI uczestniczyli m.in. w:

- ✔ szkolenie dla narodowych realizatorów Programu CEF zrzeszonych w sieci Insafe, Praga/Czechy, 27–28 maja 2015 r.
- ✔ doroczne Walne Zgromadzenie stowarzyszenia INHOPE, Haga/Holandia, 2–4 czerwca 2015 r.
- ✔ Europejski Miesiąc Bezpieczeństwa Cybernetycznego organizowany przez ENISA, październik 2015 r.
- ✔ Safer Internet Forum, Luksemburg, 27–29 października 2015 r.
- ✔ Walne Zgromadzenie stowarzyszenia INHOPE, Lizbona/Portugalia, 2–6 listopada 2015 r.
- ✔ PCPSI było zaangażowane w organizację szkolenia dla narodowych realizatorów Programu CEF zrzeszonych w sieci Insafe, Warszawa, 8–10 grudnia 2015 r.
- ✔ Child Safety Summit 2016 w firmie Facebook, Dublin/Irlandia, 14 kwietnia 2016 r.
- ✔ Child Safety Summit 2016 w firmie Google, Dublin/Irlandia, 15 kwietnia 2016 r.
- ✔ szkolenie dla narodowych realizatorów Programu CEF zrzeszonych w sieci Insafe, Larnaka/Cypr, 20–22 kwietnia 2016 r.
- ✔ doroczne Walne Zgromadzenie stowarzyszenia INHOPE, Kopenhaga/Dania, 10–13 maja 2016 r.

Polskie Centrum Programu Safer Internet

Raport styczeń 2015 – czerwiec 2016

Warszawa 2016

Copyright © 2016 NASK & Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

www.saferinternet.pl

Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa

ul. Kolska 12

01-045 Warszawa

www.nask.pl

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Katowicka 31

03-932 Warszawa

www.fdds.pl

Redakcja: zespół Polskiego Centrum Programu Safer Internet

Opracowanie graficzne i skład: Monika Zielenkiewicz (MonikaZGrafika)

Raport został przygotowany w ramach projektu Safer Internet – Grant No INEA/CEF/ICT/A2014/0023.

Publikacja współfinansowana jest przez Unię Europejską w ramach instrumentu „Łącząc Europę”.

Wyłącznie odpowiedzialność za treść publikacji ponosi jej autor. Unia Europejska nie odpowiada za ewentualne wykorzystanie informacji zawartych w takiej publikacji.

Współfinansowane przez Unię Europejską
Instrument „Łącząc Europę”

NASK

ul. Kolska 12
01-045 Warszawa
www.nask.pl

Fundacja Dajemy Dzieciom Się

ul. Katowicka 31
03-932 Warszawa
www.fdds.pl